

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kaikille hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta 2030 mennessä

Näin toteutetaan valtioneuvoston periaatepäätös

Valtioneuvoston periaatepäätös hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi vuoteen 2030

Päämäärä: Erot hyvinvoinnissa, terveydessä ja turvallisuudessa ihmisten välillä saadaan vähenemään.

- Turvataan ihmisten kestävä hyvinvointi kaikissa väestö- ja ikäryhmissä.
 - Ihmiset voivat mahdollisimman hyvin, heillä on hyvä työ-, opiskelu- ja toimintakyky ja he kokevat voivansa vaikuttaa omiin asioihinsa.
- Yhteiskunnan tehtävä on tukea kaikkien ihmisten omaa toimijuutta ja arjen sujuvuutta.
- Ihmisten hyvinvointi ymmärretään edellytyksenä kestäväälle talouskasvulle ja yhteiskunnan sekä talouden vakaudelle.

Hallinnonalat ylittävä yhteistyö on välttämätöntä tavoitteen saavuttamiseksi!

Kaikki mukaan! – Yhteistyö toimintatapana

- Periaatepäätöksen valmistelu aloitettiin Terveys 2015 -ohjelman päätyttyä:
 - **vuorovaikutteisuus ja poikkihallinnollisuus**
 - **sitoutuminen yhteisiin tavoitteisiin ja toimeenpanoon**
 - **eri hallinnonalojen jo olemassa olevien ohjelmien ja linjausten hyödyntäminen**
 - eri vaiheissa valmisteluun osallistui yli 200 asiantuntijaa
 - mukana ministeriöt, asiantuntija- ja tutkimusorganisaatiot, kunnat, kuntayhtymät, sosiaalialan osaamiskeskukset, aluehallintovirastot, maakuntien liitot, järjestöt ja yritykset, jne.
- Käytännönläheinen toimeenpanosuunnitelma konkretisoi toimenpiteet.

Painopisteet

Kaikille mahdollisuus osallisuuteen

Ihmiset kokevat olevansa yhdenvertaisia ja osallisia

Hyvät arkiympäristöt

Arkiympäristö on terveellinen, turvallinen, esteetön ja esteettinen

Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävä toiminta ja palvelut

Ihmisillä on mahdollisuus hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävään toimintaan sekä laadukkaisiin ja yhdenvertaisiin palveluihin

Päätöksenteolla vaikuttavuutta

Päätöksentekijät edistävät hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä vähentävät eriarvoisuutta

Painopiste 2: Hyvät arkiympäristöt

- Ihmisille hyvä arkiympäristö on terveellinen, turvallinen, esteetön ja esteettinen, kun se:

Alatavoite 1/9: - kannustaa fyysiseen aktiivisuuteen ja antaa yhdenvertaiset mahdollisuudet liikkumiseen ja lähiluonnosta sekä kulttuuriympäristöstä nauttimiseen.

Toimenpide-ehdotuksia kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen liittyen:

- Kunnat mahdollistavat työ-, opiskelu- ja koulumatkat sekä lähipalveluiden käytön **kävellen, pyöräillen** ja yhdistämällä niihin pidempiä matkaketjuja joukkoliikenteellä.
- Vahvistetaan ammattilaisten osaamista lisäämällä **kävelyn, pyöräilyn** ja muun liikunnan kehittämistietoa yhdyskunta- ja ympäristö- ja liikennesuunnittelun sekä tekniikan ja rakennusalan perus- ja täydennyskoulutuksissa.

Toimeenpano ja seuranta

- Toimeenpanosuunnitelmassa määritellään: toimet, seuranta, vastuutahot ja aikataulutus
 - ministeriöt vastaavat hallinnonalallaan toimien toteutumisesta
 - yhteistyötä tehdään kaikkien toimeenpanoon osallistuvien kanssa
 - hyödynnetään verkostoja – yhteistyö on kumppanuutta
- Kansanterveyden neuvottelukunta – mukana **10 hallinnonalaa** - koordinoi toteutumista ja seurantaa
- Toimeenpanon toteutuksen rahoituksesta päätetään erikseen
- Raportointi valtioneuvostolle ja tiedoksi eduskunnalle

Liikuntapolitiikan koordinaatioelin (LIPOKO)

LIPOKOn taustaa

- Lapsista ja nuorista sekä aikuisista vain noin kolmannes ja ikäihmisistä muutama prosentti liikkuu terveyden ja hyvinvoinnin kannalta riittävästi.
- Väestön liian vähäinen fyysinen aktiivisuus aiheuttaa merkittäviä haasteita yhteiskunnalle: monet kansansairaudet ja kansantalouden kustannukset lisääntyvät, työelämän tuottavuus ja kilpailukyky heikkenevät, ikääntymisestä aiheutuvat ongelmat kasvavat jne.
- Liikuntapoliittisen selonteon (2018) sekä Marinin hallitusohjelman mukaan on tarve lisätä liikuntaa kaikissa ikäryhmissä.
- **Riittämätön fyysinen aktiivisuus on poikkihallinnollinen ilmiö, jonka ratkaisemiseen tarvitaan kaikki hallinnonalat.**
- Terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan TEHYLI-työ sekä valtion liikuntaneuvoston tekemät ministeriöiden tulokortit liikunnasta ja liikkumisesta toimivat liikuntapolitiikan koordinaatioelimen työn lähtökohtina.

LIPOKOn päämäärä ja tehtävät

- Päämäärä: lisätä poikkihallinnollisella yhteistyöllä liikunta-aktiivisuutta kaikissa ikäryhmissä.
- Tehtävät:
 - Tukea hallitusohjelman tavoitteiden toimeenpanoa ja toimeenpanna osaltaan ministeriöiden strategisia tavoitteita.
 - Linjata niitä toimia, joilla suomalaisten liikunnallisuutta edistetään.
 - Koordinoida eri hallinnonalojen liikuntapoliittisia toimenpiteitä.
 - Jatkaa osaltaan terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan (Tehyli-) työtä.
 - Käsitellä valtakunnallisia liikunnan edistämishoelmia siltä osin, kuin niiden edistäminen edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä ja koordinoitua.
 - Ohjata ja seurata kansallisten, yhteisten liikuntasuosittelujen valmistelua.

LIPOKOn organisoituminen

- Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama toimielin, pj ylijohtaja Esko Ranto. Lisäksi työjaosto ja sihteeristö. Toimikausi 1.1.2020-30.4.2023.

Jäsentahot:

- Opetus- ja kulttuuriministeriö
- Valtiovarainministeriö
- Sosiaali- ja terveysministeriö
- Maa- ja metsätalousministeriö
- Työ- ja elinkeinoministeriö
- Ympäristöministeriö
- Liikenne- ja viestintäministeriö
- Sisäministeriö
- Oikeusministeriö
- Puolustusministeriö
- Valtioneuvoston kanslia
- Asiantuntijatahot: Opetushallitus, Suomen Kuntaliitto, Jyväskylän yliopisto, Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö, UKK-instituutti, Suomen Olympiakomitea, Suomen Paralympiakomitea, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Työterveyslaitos, Soveltava liikunta Soveli.

LIPOKO-työn tilanne

- Rakennettu pohjaa yhteisen työn käynnistämiseksi.
- Muodostettu näkemys liikkumisen edistämisen tilanteesta sekä eri hallinnonalojen rooleista ja mahdollisuuksista edistämistyössä.
- Valmisteltu toimintasuunnitelmaa yhteisessä työpajassa ja kokouksissa. Työ jatkuu ministeriöiden sisäisissä työpajoissa 3-4/2121. Samalla päivitetään ministeriöiden tulokortit.
- Käsitelty myös akuutteja liikuntapoliittisia asioita, kuten urheilijoiden sosiaaliturvaa ja koronapandemian vaikutuksia väestön terveydelle, hyvinvoinnille ja liikunnalle.

**OPETUS- JA
KULTTUURI-
MINISTERIÖ**

UNDERVISNINGS-
OCH KULTUR-
MINISTERIET

MINISTRY OF
EDUCATION
AND CULTURE